

16. Kuddby kyrka, Björkekindes hd.

Pl. V. Fig. 2 (B. 835).

Litteratur: B. 835; L. 1107; W. 31; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland* 2, s. 550; L. f. B. 1107; Bref i VHAA från kyrkoh. Joh. Andersson d. 2 sept. 1828; Bugge, *Runverser* 57 i ATS 10.

Broocman säger, att »år 1670 syntes och i Kyrkomuren en runsten, som nu är öfverklustrad».

Ett brev från kyrkoh. Joh. Andersson, daterat d. 2 sept. 1828, meddelar, att runstenen sönderföll i flera stycken vid kyrkomurens nedbrytande och vittrade sönder till grus; grytet var mycket mörkt och liknade hårt rostad eller bränd järnmalm; ovisst var, om icke stenen undergått våld.

Runstenen är enligt B. 835 nedre hälften av en sådan, höjden är 2,34 aln = 1,38 m, bredden över korsets fot är 1,54 aln = 0,90 m. Slingans bredd var 10 cm.

Runorna voro enligt B. 835:

a) Vänstra slingan: **sufur : ris** — b) Högra slingan: **upur : sin** :

Namnet **sufur** förmodar S. Bugge, *Runverser* s. 57, vara samma namn som **sufar** B. 611, L. 702 Veckholm, Uppl., och framställer som en osäker förmodan, att det kan hava uppkommit ur *Sumarr*, ordet 'sommarr', som man vet hava använts som namn hos de forngermanska folken. Namnet synes hellre böra sammanställas med ortnamnet *Söverstad* i Kuddby sn, som i S. D. ns III, 339, 340 tre gånger skrives: i *Siverstadhum*, och visar troligen i första stavelsen genom inflytelse av *v* den *y*-vokal, som sedan i *Söverstad* utvecklats till *ö*. Namnets urnordiska form har måhända varit **Sigi-warur*, som genom synkope och u-omljud blev **Sig-worr* (jfr A. Kock, *Sv. landsmålen* XII, 7, s. 17 utvecklingen av fsv. *Aszur*).

Översättning: Syvur reste (denna sten efter N. N.), sin broder.

17. Kuddby kyrka, Björkekindes hd.

Pl. V. Fig. 3 (Bureus F. a. 10, 2).

Litteratur: Bureus *F. a.* 10, 2, p. 107, 6; L. f. B.; W. 32.

Runstenens plats anges vara »Kudby Kyrkiewegg» och dess inskrift:

a) Vänstra slingan: **: + : ufrapr . kupulfr auk : i** —

b) Högra slingan: **eftir : sig : biarn : fapur : sin : kup**

Ordet **auk** är icke säkert men sannolikt. Namnet **ufrapr** är fsv. *Ofradh, Ufradh*, se Lundgren, *Personnamn*. Det slutande **kup** är troligen förkortning för **kup[an]**, då man knappt kan antaga, att fortsättningen av: Gud hjälpe hans själl, om den funnits, alldeles skulle hava undgått Bureus.

Översättning: Ovråd, Gudulv och N. N. (reste denna sten) efter Sigbiarn, sin fader god.

18. Kuddby kyrktorn, Björkekind's hd.

Pl. V. Fig. 4.

Litteratur: L. 1108; L. f. B. 1108, en felaktig teckning; W. 33; P. A. Säve, *ATS* 2, s. 97, *Reseber.* 1862, s. 41, teckn.; C. F. Nordenskjöld, *Reseber.* 1871, s. 117, teckn.

Enligt meddelande av Joh. Andersson i L. f. B. 1108, daterat d. 2 sept. 1828, fanns denna runsten i muren av Kuddby gamla kyrka. Runstenen ligger nu i vågrät ställning inmurad i östra tornluckans fönsterbräde.

Ämnet är gråsten, delvis rödaktig. Längden är 1,30 m, största bredden 84 cm. Slingornas bredd, som blir större nedåt stenen, är 9—15 cm.

Slutet av inskriften står mellan två linier längs stenens mitt, och det förefaller, som om upptill mellan början av denna inskriftsrad och huvudslingan ett kors funnits, varav högra korsarmen tyckes kunna skönjas. Under antagande, att iakttagelsen av ett kors vore riktig, vore anordningen den samma som på Ög. 20 Hjärtrum.

Inskriftens första ord i behåll är — **l̥p̥l**, som till likhet med Ögl. 20 Hjärtrum, varmed denna ristning eljest företer stor överensstämmelse, sannolikt skall suppleras till **(ra)ispi**. Därefter följer sannolikt en punkt mitt i raden som skiljetecken; huvudslingans skiljetecken äro alla mycket otydliga. I **st̥in** är kännestreckets på **t** till vänster blott 1 cm, till höger 2,5 cm. Av ordet 'denne' finnes blott staven och kännestreckets nedre hälft på **p** och foten av de övriga runorna, som troligen varit **[ana]**, då Ögl. 20 Hjärtrum har **pana**. Efter denna inskrift kan ock ordet 'efter' suppleras till **[if]tir**; av **i** äro 2 cm och av **f** 3 cm nedifrån i behåll, på **t** saknas v. kännestreckets och det högra är tämligen otydligt. Namnet därefter är **iafra** och måhända är en bredbottnad fördjupning invid spetsen av kännestreckets till det sista **a** ett skiljetecken mellan detta och **uk**. Då avståndet är större mellan **iafra** och **uk** än mellan **r** och **a** i **iafra**, och en punkt lik en grop finnes vid ändan av h. kännestreckets i **a**, torde man kunna sluta, att orden skola avdelas: **iafra uk**, icke **iafr auk**. Namnet är då **iafra**, som är en svag biform av det namn, som ock har formen *Jævur*, se Lundgren *Personnamn* s. 144. Det sista namnet är **uik** med ett följande snett kors i huvudslingans slut.

Ett mycket svagt kors synes ock börja mittslingan, vars första runa **b** i **brupr** ock är ganska otydlig. Djupa äro däremot runorna **sina**, som följas av kolon.